

Μέντωρ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΠΘ 1998-2008: εξέλιξη - αξιολόγηση

Ε. Κοσέογλου, Σ. Ζαπουνίδου, Ξ. Αγορογιάννη, Θ.
Πετρίδης, Κ. Ξενίδου-Δέρβου, Σ. Αλεξανδρίδου

Εισαγωγή

Μέσα της δεκαετίας του 1990:

- Τεχνολογικές εξελίξεις
- Πεπερασμένος οικονομικός προϋπολογισμός
- Μη επάρκεια των τοπικών συλλογών

Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης χρηματοδοτούν:

- δημιουργία HEAL-Link, και
- ανάπτυξη των συλλογών των Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων μεμονωμένα

Στόχος των περισσότερων βιβλιοθηκών πλέον γίνεται :

- ο εκσυγχρονισμός με τη χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρει το διαδίκτυο
- η ανάπτυξη των συλλογών
- η δημιουργία νέων υπηρεσιών προς τους χρήστες

Ηλεκτρονικό υλικό, άδειες χρήσης προσφέρουν πρόσβαση που υπερβαίνει τα τυπικά όρια χρόνου και χώρου

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-ΑΠΘ

- Το ΑΠΘ σε αριθμούς σύμφωνα με τη ΕΣΥΕ (Ακαδ. Έτος 2006-07)
  - ΔΕΠ: 2800 μέλη
  - Φοιτητές: 35.000
  - Master, PhD: 9.000
  - 7 σχολές με 33 τμήματα, 5 μονοτμηματικές σχολές και 4 ανεξάρτητα τμήματα (www.auth.gr Σεπτ. 2008)
- Μεγάλη Ιστορική Διαδρομή - Πολύπλοκη Δομή
- Μεγάλος αριθμός βιβλιοθηκών χωρίς ενιαία πολιτική, χωρίς κοινούς κανόνες διαχείρισης, χωρίς κεντρικό συντονισμό

2005: Πρώτος ενιαίος κανονισμός λειτουργίας Συστήματος Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ.

Ανάπτυξη ηλεκτρονικής συλλογής ΑΠΘ Ι

Συλλογή HEAL-Link: κατά ένα μεγάλο βαθμό καλύπτει ανάγκες **θετικών** και **εφαρμοσμένων** επιστημών με υλικό από εκδότες διεθνούς φήμης.

Συλλογή ΑΠΘ: απόφαση να αναπτυχθεί συμπληρωματικά της συλλογής του HEAL-Link, με κύριο προσανατολισμό στις **ανθρωπιστικές επιστήμες** και στις **επιστήμες υγείας**.

Συνδρομές ΑΠΘ – Ηλεκτρονικά Περιοδικά και Βάσεις Δεδομένων

- 2003 (JSTOR, CSA, ProjectMuse, TLG, MLA, SportDiscus, ATLA, κ.ά.)
  - 2004 (EBSCO – Academic Search Premier)
  - 2005 (ProQuest 5000, αντί της EBSCO – Academic Search Premier)
  - 2007 (Brepolis - Λατινικά Κείμενα, DiscoveryGate - Χημεία)
  - 2008 (Patrologia Latina - συμπληρωματικότητα με Patrologia Graeca του HEAL-Link, PAO Periodical Archive Online- Συλλογές 2,3,4,6)
- Ιατρικές πηγές: Embase, Cochrane, BMJ Clinical Evidence, ImagesMD,

Ανάπτυξη ηλεκτρονικής συλλογής ΑΠΘ II

Συνδρομές ΑΠΘ – Ηλεκτρονικά Βιβλία

- 2003 (NetLibrary – 1.614 τίτλοι)
- 2006 (100 ιατρικά βιβλία της Ovid)
- 2007
  - Early English Book Online (EEBO) ~ 125.000 τίτλοι
  - Συλλογές Gale (Eighteenth Century Collections Online ~ 150.000 τίτλοι , Making of Modern Law ~ 61.000 τίτλοι, Making of Modern World ~ 22.000 τίτλοι)
  - Safari (200 slots)
- 2008
  - 150 τίτλοι από το Wiley
  - 85 πληροφοριακά έργα από Gale Virtual Reference Library

Ανάπτυξη ηλεκτρονικής συλλογής ΑΠΘ III

Ο τακτικός προϋπολογισμός διατίθεται κατά

- 1/3 για την αγορά ηλεκτρονικού υλικού
- 2/3 για την αγορά έντυπου υλικού

Οι συλλογές του HEAL-Link και του ΑΠΘ λειτουργούν συμπληρωματικά και από κοινού προσφέρουν μία 'δυνατή' συλλογή.

Στατιστικά Στοιχεία Χρήσης

Συλλέγονται με στόχο την:

- ανάπτυξη συλλογής
- ικανοποίηση πληροφοριακών αναγκών των χρηστών
- ορθή οικονομική διαχείριση

Διαδικασία δύσκολη, χρονοβόρα και όχι πάντα αξιόπιστη

- Προβλήματα ορολογίας
- Μορφή δεδομένων
- Ανάγκη για κοινή μορφοποίηση και επεξεργασία των δεδομένων για ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων

Στατιστικά Στοιχεία Χρήσης: Συλλογή και Μορφοποίηση

Αναφορές COUNTER που συλλέγει το ΑΠΘ

JR 1 Σύνολο πετυχημένων αιτημάτων για πλήρη κείμενα άρθρων κατά μήνα και περιοδικό

DB1 Σύνολο αναζητήσεων και συνδέσεων ανά μήνα και βάση δεδομένων

DB3 Σύνολο αναζητήσεων και συνδέσεων ανά μήνα και υπηρεσία

BR1 Σύνολο πετυχημένων αιτημάτων για τίτλους (ολόκληρο το βιβλίο) κατά μήνα και τίτλο

BR2 Σύνολο πετυχημένων αιτημάτων για μέρη των τίτλων κατά μήνα και τίτλο

BR5 Σύνολο αναζητήσεων και συνδέσεων κατά μήνα και τίτλο

BR6 Σύνολο αναζητήσεων και συνδέσεων κατά μήνα και υπηρεσία (π.χ. όνομα πλατφόρμας)

Ηλεκτρονικά Περιοδικά: σχετικά εύκολη η συλλογή στατιστικών στοιχείων

Βάσεις Δεδομένων: πρόβλημα με όρους searches, queries

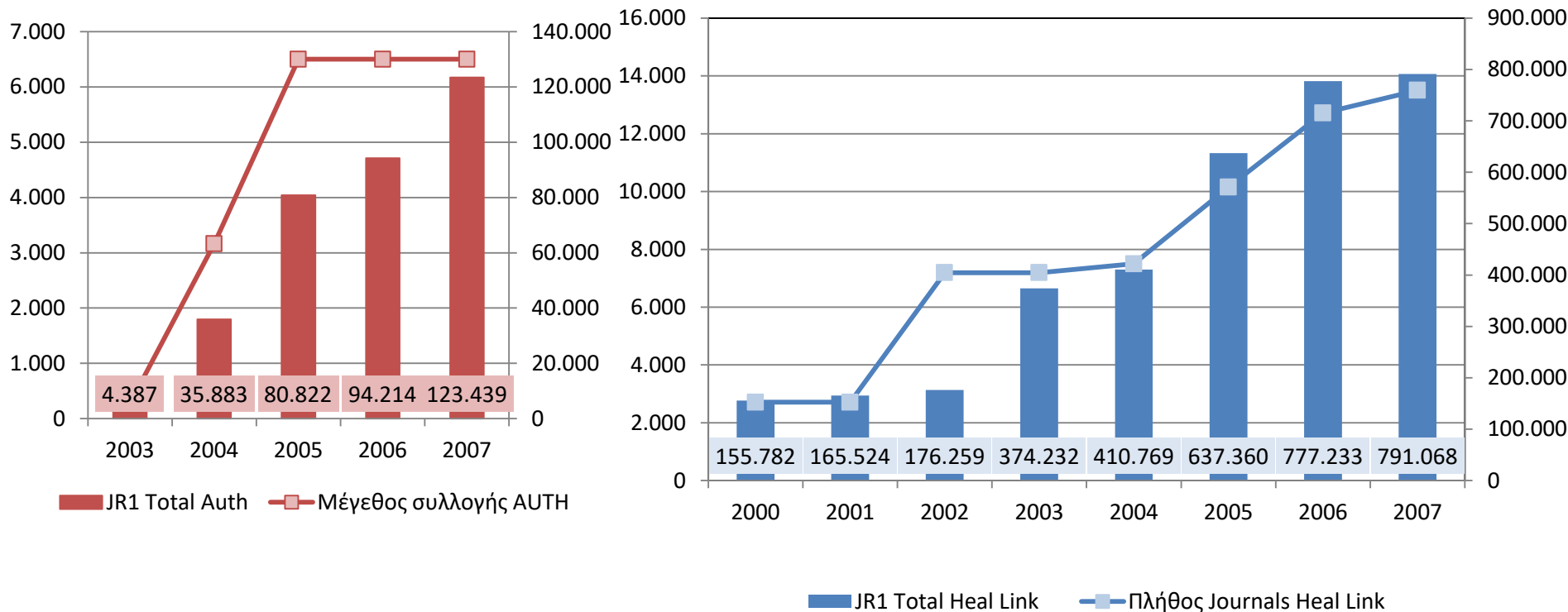
Ηλεκτρονικά Βιβλία: πρόβλημα με όρους σχετικά με 'διάβασμα', 'κατέβασμα' βιβλίου ή μέρους αυτού. Επιλογή όρου 'items request'.

Στατιστικά Στοιχεία για Ηλ. Περιοδικά I

Εξέλιξη χρήσης eJournals – Downloads άρθρων περιοδικών ΑΠΘ & Heal Link

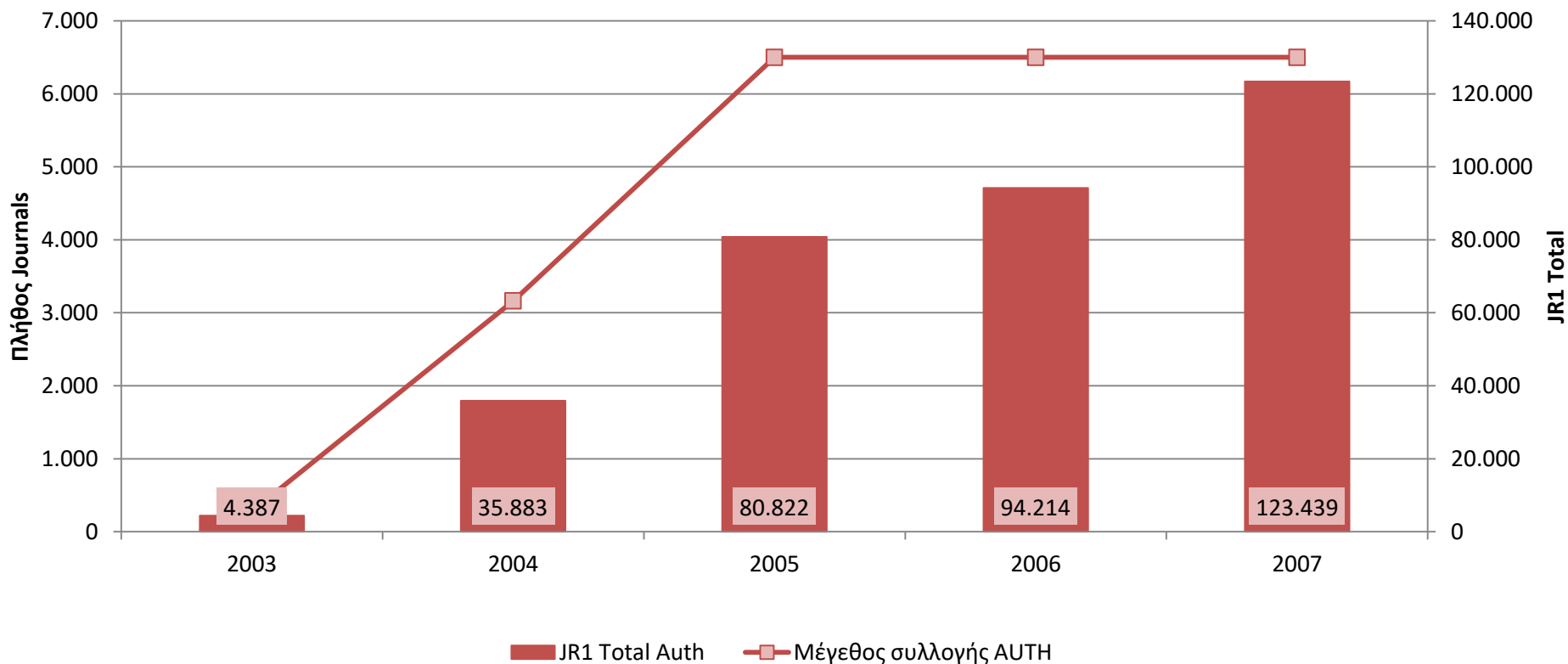

Στατιστικά Στοιχεία για Ηλ. Περιοδικά II

Παρατηρείται μία συνεχής αύξηση του αριθμού ηλεκτρονικών περιοδικών και της χρήσης τους.

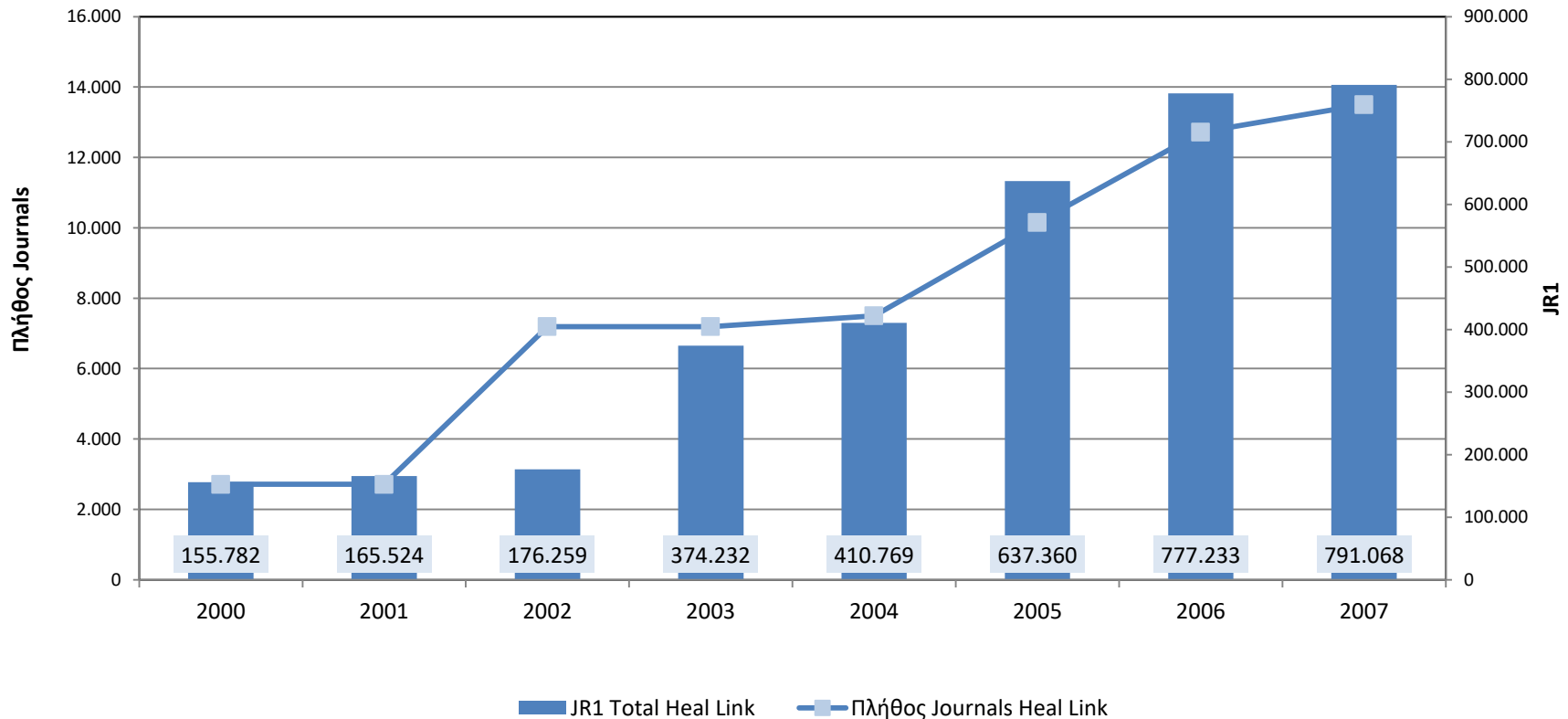
Εξέλιξη χρήσης eJournals – ΑΠΘ. Downloads άρθρων περιοδικών

Στατιστικά Στοιχεία για Ηλ. Περιοδικά III

Εξέλιξη χρήσης eJournals - Heal Link για το ΑΠΘ. Downloads άρθρων περιοδικών

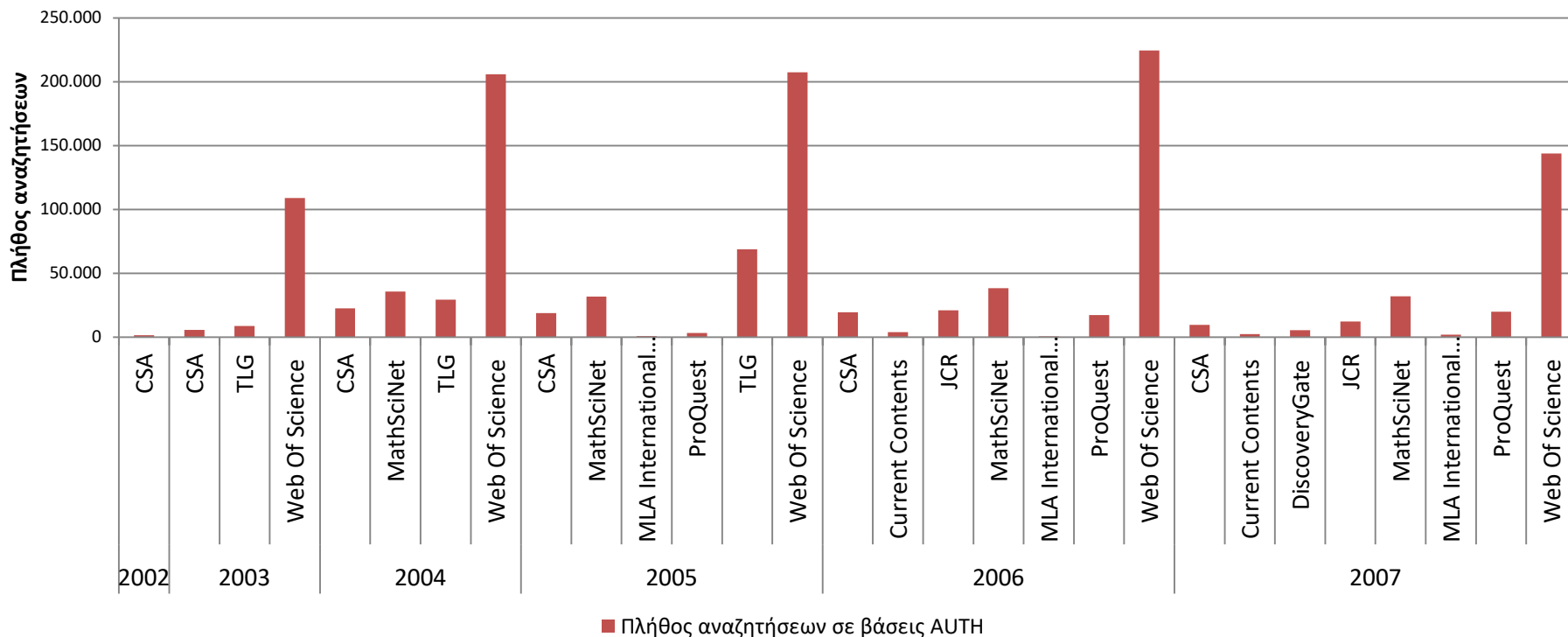

Στατιστικά Στοιχεία για Βάσεις Δεδομένων I

- Η χρήση των βιβλιογραφικών ΒΔ σε γενικές γραμμές έχει ατονήσει.
- Εξαίρεση αποτελούν εκείνες με σύνδεση στο πλήρες κείμενο.

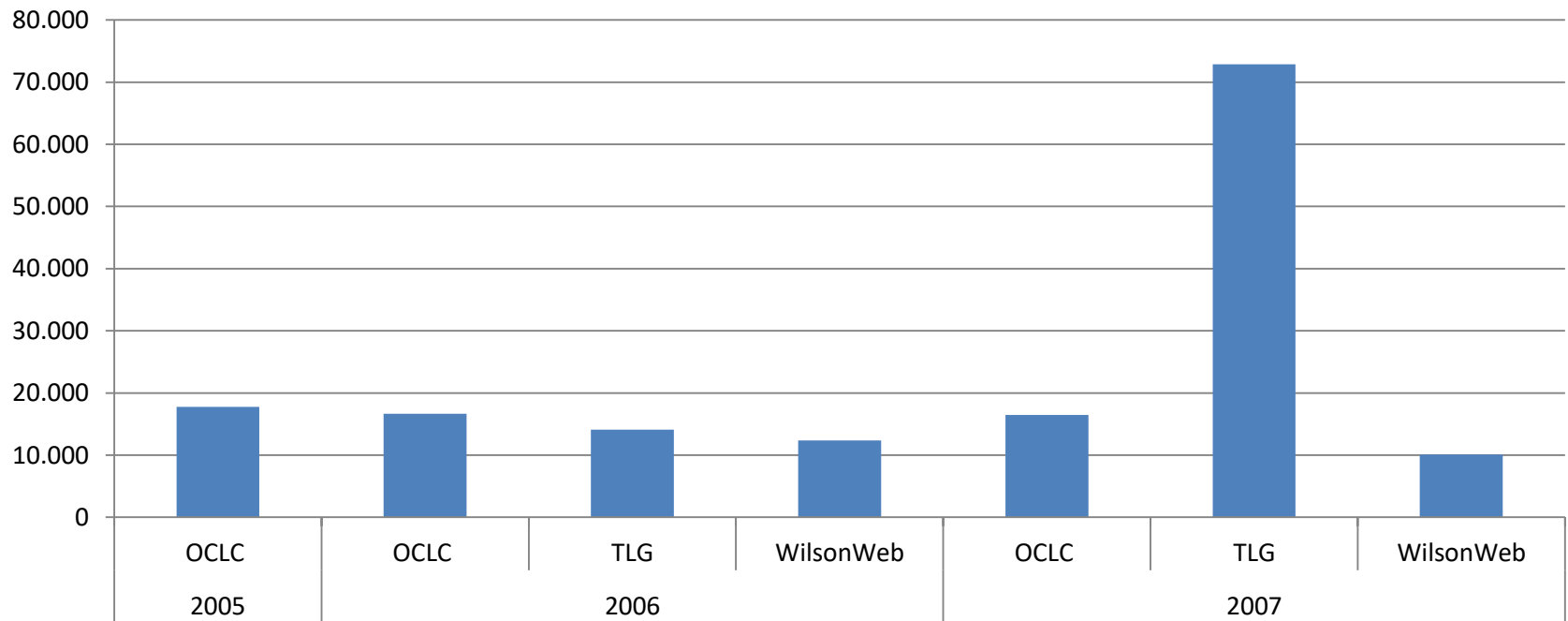
Χρήση Βάσεων ΑΠΘ - αναζητήσεις

Στατιστικά Στοιχεία για Βάσεις Δεδομένων II

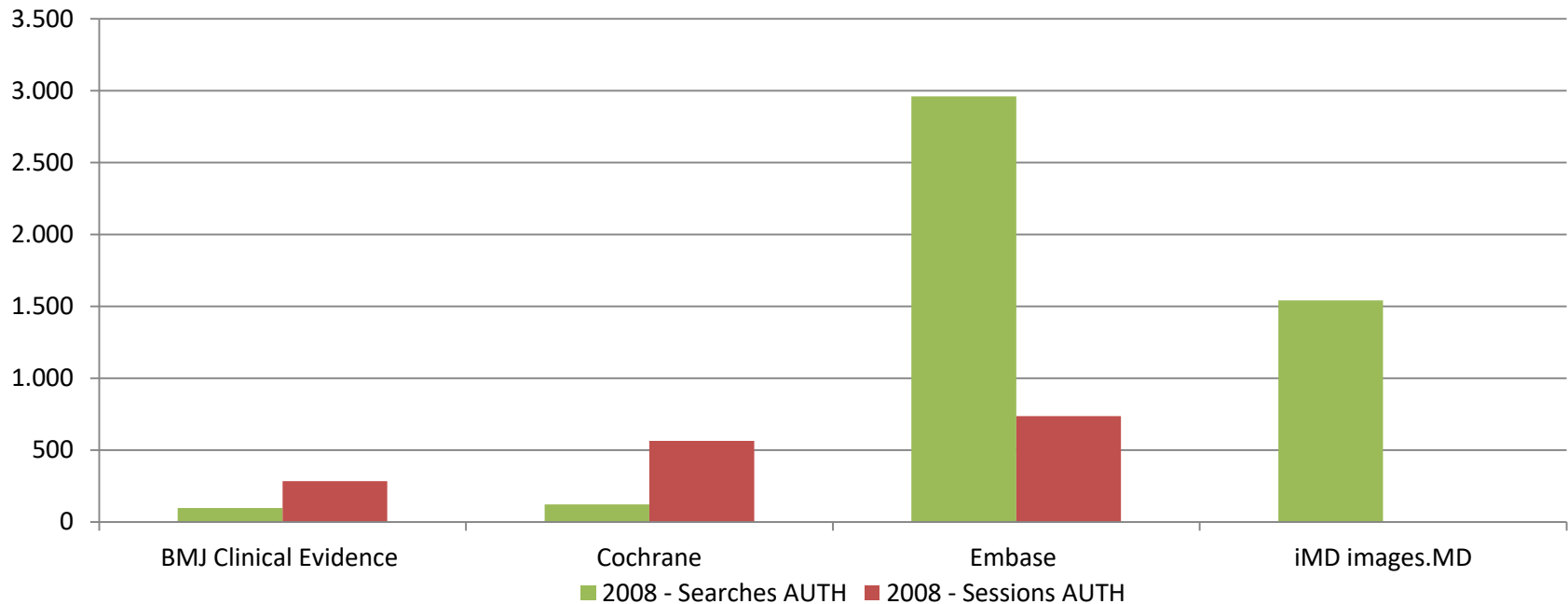
Χρήση Βάσεων Heal Link για το ΑΠΘ – αναζητήσεις

Στατιστικά Στοιχεία για Βάσεις Δεδομένων III

Πλήθος αναζητήσεων και πλήθος συνδέσεων στις νέες Ιατρικές βάσεις ΑΠΘ (2008)

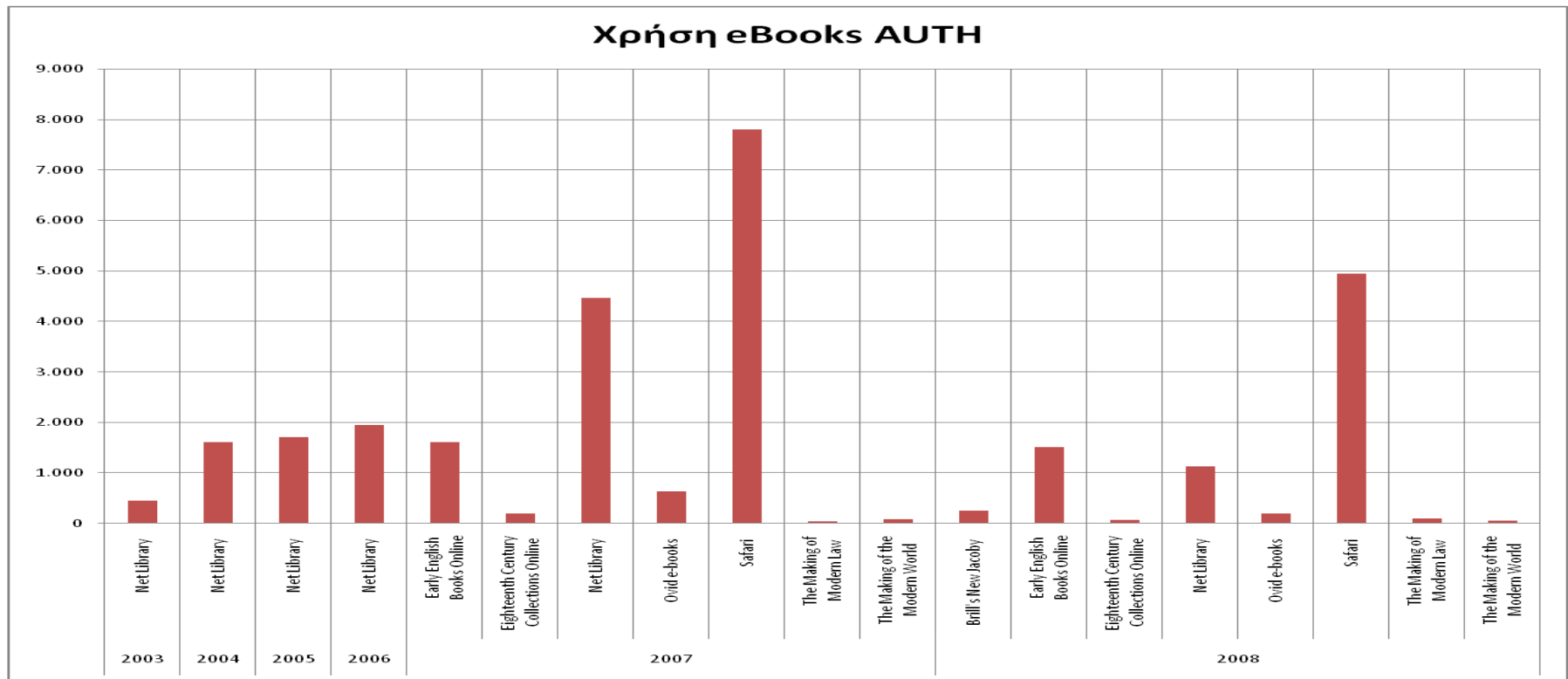

Στατιστικά Στοιχεία για Ηλεκτρονικά Βιβλία I

Χρήση eBooks ΑΠΘ. Πετυχημένα αιτήματα τεκμηρίων (items requests)

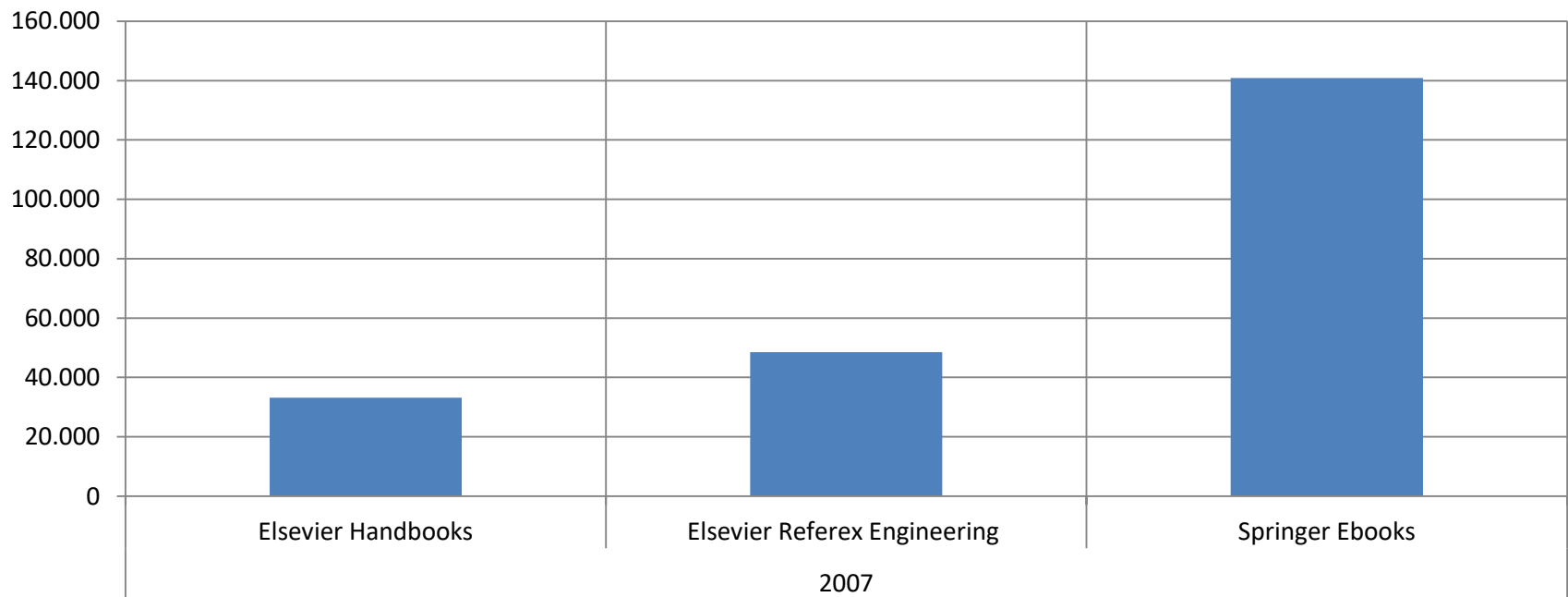
Διαφορετική κάλυψη που προσφέρουν οι συλλογές του ΑΠΘ και του HEAL-Link.

Διαφορετική κατηγορία υλικού (τρέχον υλικό η συλλογή της HEAL-Link – αρχειακό υλικό η συλλογή του ΑΠΘ).

Στατιστικά Στοιχεία για Ηλεκτρονικά Βιβλία II

Χρήση eBooks Heal-Link για το ΑΠΘ. Πετυχημένα αιτήματα τεκμηρίων

Παράμετροι που επηρεάζουν τα στατιστικά χρήσης

– Ενημέρωση για την ύπαρξη των ηλεκτρονικών πηγών

Λύση :

- Οργανωμένη ομάδα εκπαίδευσης
- Υπηρεσία ηλεκτρονικών μαθημάτων
- Οδηγοί χρήσης πηγών

– Συνήθειες διδακτικού προσωπικού

- προσκόλληση στο έντυπο υλικό
- μη υποχρεωτική ανάθεση εργασιών σε προπτυχιακούς φοιτητές
- μοναδικό σύγγραμμα – έλλειψη προτεινόμενης βιβλιογραφίας

Λύσεις ?

- Αξιολόγηση Ιδρυμάτων
- Ανανέωση διδακτικού προσωπικού
- Δικτυακή Γενιά –Net Generation

Αποτίμηση στατιστικών στοιχείων: συσχέτιση με πληθυσμό ΑΠΘ

Συσχετισμός στατιστικών στοιχείων χρήσης

- με οικονομικά μεγέθη (cost per use, cost per search)
- με αριθμό χρηστών, στον οποίο απευθύνεται κάθε πηγή

Η θεματική κατηγοριοποίηση των πηγών γίνεται ανά σχολή.

Ως αριθμός των χρηστών για κάθε σχολή επιλέχθηκε το άθροισμα του άκρως διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (μέλη ΔΕΠ, μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες).

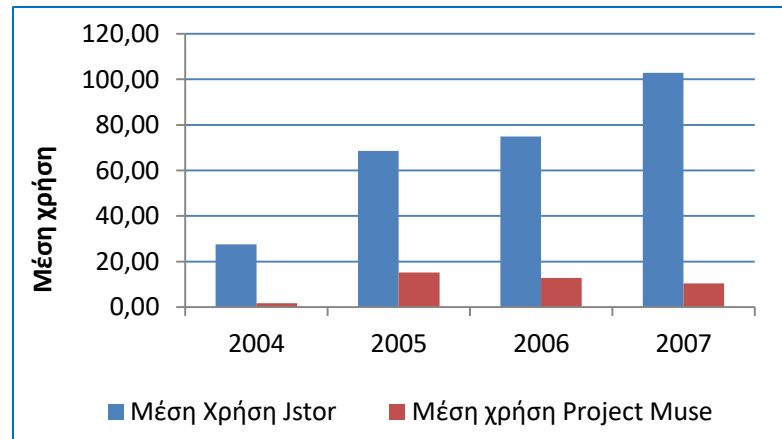

Αποτίμηση στατιστικών στοιχείων: συσχέτιση με πληθυσμό ΑΠΘ, παράδειγμα Ι

Μέση χρήση JSTOR & ProjectMuse σε σχέση με τους χρήστες της
Φιλοσοφικής*

Έτος	Χρήστες Φιλοσοφικής Σχολής ΔΕΠ/ PhD/ Masters	Χρήση JSTOR	Μέση Χρήση JSTOR	Χρήση Project Muse	Μέση χρήση Project Muse
2004	1.818	49.982	27,49	3.148	1,73
2005	1.359	93.152	68,54	20.650	15,19
2006	1.904	142.697	74,95	24.434	12,83
2007	2.107	216.708	102,85	21.790	10,34

Παράδειγμα αξιολόγησης χρήσης πηγών

JSTOR : αναμενόμενη χρήση κατά 75% από τα τμήματα της φιλοσοφικής, 20% από τις θετικές επιστήμες 5% των επιστημών υγείας και ProjectMuse: αναμενόμενη χρήση κατά σχεδόν 100% από σχολές της Φιλοσοφικής

Αποτίμηση στατιστικών στοιχείων: συσχέτιση με πληθυσμό ΑΠΘ, παράδειγμα ΙΙ

Μέση χρήση της βάσης DiscoveryGate σε σχέση με
τους χρήστες των Σχολών Χημείας και Φαρμακευτικής

Τμήματα στα οποία αναφέρεται η βάση	Μέλη ΔΕΠ	Masters	PhD	Σύνολο
Τμήμα Φαρμακευτικής	27	41	18	86
Τμήμα Χημείας	100	127	67	294
Σύνολα	127	168	85	380

Χρήση DiscoveryGate 2007-08

7777

Μέση Χρήση DiscoveryGate
ανά χρήστη
20,47

Μέση χρήση της MLA σε σχέση με τους χρήστες της Φιλοσοφικής

Σχολή Αναφοράς	Μέλη ΔΕΠ	Masters	PhD	Σύνολο
Φιλοσοφική Σχολή	277	1181	649	2107
Χρήση MLA 2006-2007 2627				Μέση χρήση MLA ανά χρήστη 0,60

Αποτίμηση στατιστικών στοιχείων: συσχέτιση με δημοσιεύσεις ΔΕΠ Ι

Βασικός στόχος βιβλιοθήκης: Η υποστήριξη του διδακτικού και ερευνητικού έργου των μελών του ΑΠΘ.

Καθήκοντα επιστημονικού προσωπικού :

- Δημιουργία γνώσης μέσω ερευνών
- Διδασκαλία
- Δημοσιεύσεις

Μέτρηση αντίκτυπου χρήσης ηλεκτρονικών πηγών στις δημοσιεύσεις

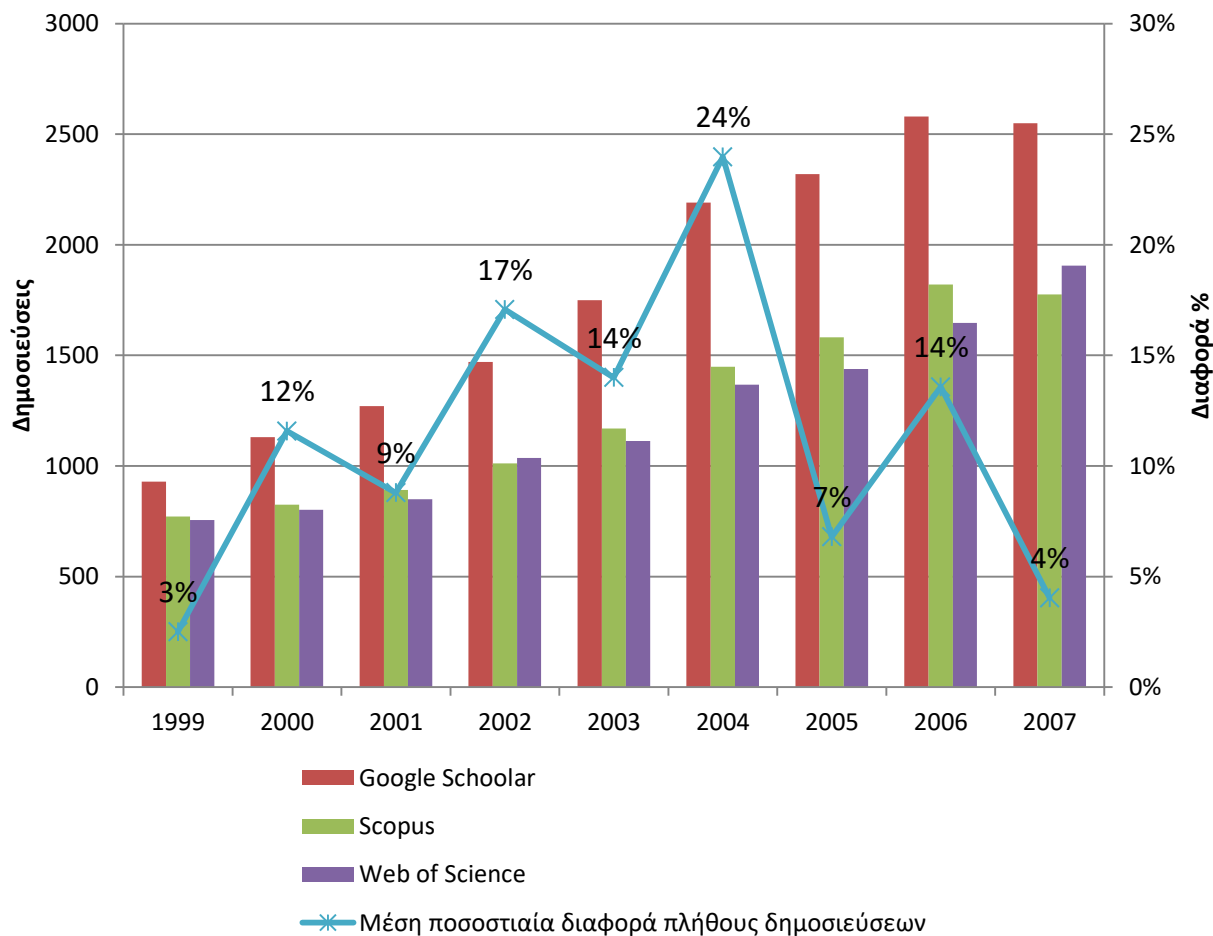
Εργαλεία μέτρησης : Web of Science, Scopus, Google Scholar

Μέθοδος : Καταγραφή πλήθους δημοσιεύσεων ΑΠΘ 2000-2007

Συσχετισμός αύξησης χρήσης των eJournals με την αύξηση πλήθους δημοσιεύσεων στο ΑΠΘ (έτος βάσης 2000)

Αποτίμηση στατιστικών στοιχείων: συσχέτιση με δημοσιεύσεις ΔΕΠ II

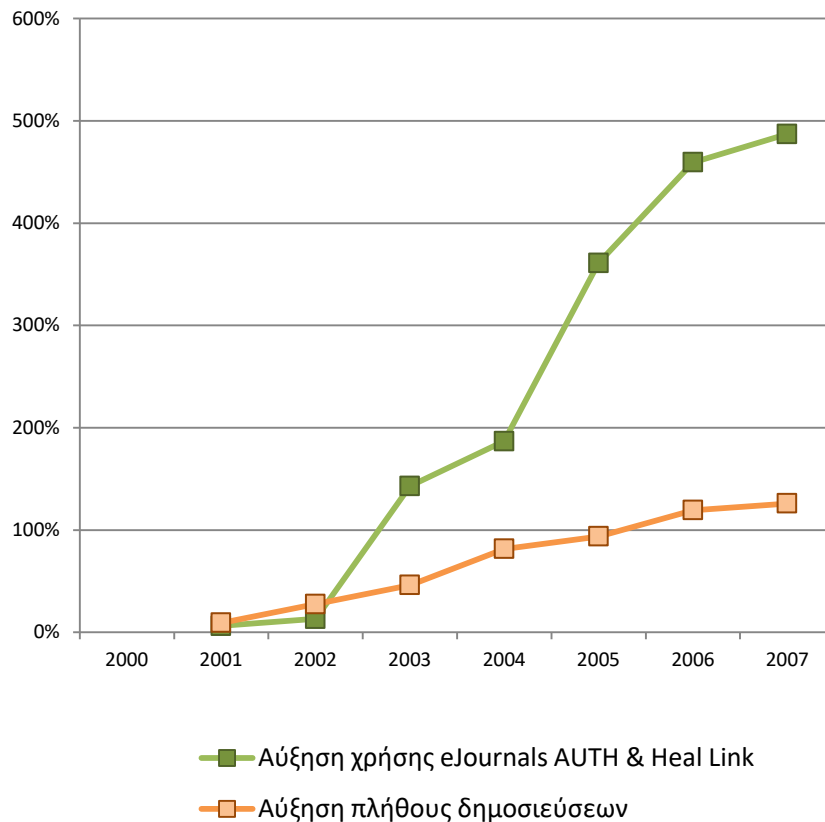

Δημοσιεύσεις του ΑΠΘ
Πλήθος δημοσιεύσεων ανά
εργαλείο και μέση
ποσοστιαία μεταβολή *

*Μέση ποσοστιαία μεταβολή: Συγκρίνει από χρόνο σε χρόνο τη ποσοστιαία μεταβολή (%) του Μ.Ο. των δημοσιεύσεων και από τις τρεις πηγές

Αποτίμηση στατιστικών στοιχείων: συσχέτιση με δημοσιεύσεις ΔΕΠ III

Συσχετισμός αύξησης χρήσης eJournals
και αύξησης πλήθους δημοσιεύσεων
ΑΠΘ (έτος βάσης = 2000)

Συμπεράσματα

Ορθολογική αξιοποίηση οικονομικών πόρων
Συνδυασμός συλλογών ΑΠΘ και HEAL-Link
Ικανοποίηση πληροφοριακών αναγκών των χρηστών

Ο **όγκος** και το **χρονικό βάθος** των συλλογών ΑΠΘ και HEAL-Link έχει αυξηθεί σημαντικά.

Στόχος η διαθεσιμότητα, η εύκολη εύρεση και χρήση των πηγών

- www.lib.auth.gr
- εργαλεία Web (συγκεντρωτικός κατάλογος περιοδικών, ενιαία αλφαβητική & θεματική λίστα βάσεων δεδομένων, μεταμηχανή αναζήτησης)
- υπηρεσίες (εκπαίδευση, coursepacks, onlinereference κá)
- απομακρυσμένη σύνδεση (VPN, Δίοδος)

Περαιτέρω αξιοποίηση των στατιστικών χρήσης

- ✓ Μονάδα Δικτυακού Τόπου – μέτρηση χρήσης πηγών
- ✓ Μονάδα Εκπαίδευσης – οργάνωση σεμιναρίων
- ✓ Μονάδα Ηλεκτρ.Μαθημάτων – προώθηση ηλεκτρ. πηγών
- ✓ Οικονομικό Τμήμα – οικονομική διαχείριση

Ευχαριστίες

Η συγγραφική ομάδα θέλει να ευχαριστήσει:

- την Επιτροπή Περιοδικών της Οριζόντιας Δράσης και ειδικά την κα. Σάσα Τζεδάκη για την παροχή των στατιστικών στοιχείων χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών του HEAL-Link για το ΑΠΘ.
- την ομάδα τεχνικής υποστήριξης της Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ, και
- την κα. Μαρία Λαφτσίδου, μέλος της ομάδας εκπαίδευσης της βιβλιοθήκης του ΑΠΘ

Μέντωρ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ευχαριστούμε πολύ!

**Μονάδα Δικτυακού Τόπου και
Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Πηγών
Τηλ .2310995378
Email : libraryweb@lib.auth.gr**